

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.:

Vår ref.: 21/38697-2

Saksbehandler: Hilde Skyvulstad

Dato: 30.09.2021

Problemnotat knyttet til gradvis avvikling av testtilbud på grensen og åpning av grenseoverganger.

Bakgrunn

Normal hverdag med økt beredskap ble innført 25.9.21. På innreise skal gjenåpningen skje gradvis i 3 faser. Reisende fra røde og mørkerøde land i EU/Schengen og non-Schengenland vil fortsatt ha karantene- og testplikt i en periode.

Vi viser til oppdrag 538 og regjeringens brev til kommunene om gjenåpning. I brevet har regjeringen besluttet at teststasjonene gradvis bygges ned over tre faser. Testtilbudet skal spisses mot grenseovergangene hvor sannsynligheten for å avdekke smittede personer vurderes som størst.

Det varsles i den forbindelse om at stengte grenseoverganger på indre Schengen-grense vil gjenåpnes når grensekommunene har et testtilbud klart og det er utarbeidet god informasjon til de reisende om hvor og hvordan de skal overholde sin testplikt. Det legges til grunn at kommunene har et tilbud på plass tentativt en uke etter innføring av fase 1.

Grenseforordningen gjelder til 8.10. Indre Schengen grensekontroll vil da avsluttes. Å utvide fristen må veies opp mot bevegelsesfrihet innen EØS/Schengen og krever en forholdsmessighetsvurdering. Politiet har nå personkontroll på grensen rettet mot de med høyest smittetrykk. Etter 8.10 vil ikke politiet systematisk være til stede på indre Schengen grense, men kun utføre stikkprøvekontroller. Reisende fra non-Schengen land vil fortsatt kunne få veiledning på grensen om test- og karantenekrav i de fleste tilfeller.

Organisering av et døgnkontinuerlig testtilbud ved alle grenseoverganger innebærer et større oppskalingsarbeid for kommunene. Selv om det oppfordres til interkommunalt samarbeid mellom grensekommuner, og mye av den ekstra testingen vil kunne foregå ved eksisterende strukturer (teststasjoner/legevakter mm), vil denne jobben være betydelig.

Mange grensekommuner vil være nødt til å samarbeide med nabokommuner for å kunne drifte et døgnkontinuerlig testtilbud, særlig med tanke på den korte forberedelsestiden. Dette kan medføre et komplisert testtilbud for de ankomne, som må regne med å bli henvist til forskjellige testtilbud avhengig av når på uken/dagen de passerer grenseovergangen.

God informasjon til reisende er en forutsetning dersom innreisende selv skal oppsøke en teststasjon og gå i innreisekarantene. Det tar tid å etablere god informasjon og det vil være en stor kommunikasjonsutfordring å gjøre dette systemet lett forståelig.

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester

Hilde Skyvulstad

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helseDir.no • www.helseDirektoratet.no

Erfaring fra tidligere i pandemien tilsier at kontroll og veiledning av politiet ved grensepassering bidrar kraftig til å øke andelen som blir testet ved grenseovergangen. Når denne kontrollen avvikles 08.10 blir oppfyllelse av testplikten i praksis tillitsbasert ved alle grensepasseringer langs indre Schengen grense.

Det vurderes som lite hensiktsmessig å be kommunene bruke mye ressurser på å oppskalere og etablere nye testtilbud ved grensepasseringer, så lenge testingen blir tillitsbasert, testtilbudet komplisert og det uansett planlegges avviklet i løpet av kort tid når vi går over i fase 2. Stadig endring i organisering av testtilbudet, vil sannsynligvis redusere etterlevelsen.

Smittevern faglig vurdering

Det har kommet spørsmål om hvorvidt det er nødvendig å ha et 24-timers tilbud om testing etter grensepassering i første fase av nedtrappingen av tiltak på grensen. Noen grensepasseringer har ikke hatt åpen grense hele døgnet. Det å ha et 24-timers test-tilbud, vil da være en opptrapping av det testtilbudet man har i dag. Fordi det er et behov for å åpne alle grenseovergangene innen 6. oktober, må kommunene raskere få på plass alternative testregimer enn de var forberedt på.

Den viktigste årsaken til å teste reisende på grensen, er å oppdage smittede slik at de kan isoleres uten å smitte videre ut i samfunnet. De innreisende skal uansett være i karantene, og kan videre teste seg ut av karantene etter tre døgn.

Utfra en smittevern faglig vurdering, er det viktigste tiltaket for å hindre importsmitte, at innreisekaranteneplikten overholdes og at innreisende som kan være utsatt for smitte eller har symptomer, tester seg. Når alle grenseoverganger åpnes, blir det derfor avgjørende å sikre at innreisende får informasjon om sin plikt til å være i innreisekarantene, at de har plikt til å teste seg ved ankomst og mulighet til å teste seg ut etter tre døgn.

Det er ønskelig at de tester seg så raskt som mulig etter grensepassering. Samtidig vil det ikke være mulig for alle grensekommuner å ha et testtilbud på grensen som er åpent 24 timer i døgnet. Vi mener det i nåværende fase av pandemien er smittevern faglig forsvarlig at innreisende tester seg så raskt etter grensepassering som mulig, og innen 24 timer, så lenge innreisekaranteneplikten overholdes. Det er viktig at testtilbudet er lett tilgjengelig og at informasjon om karantene- og testplikt samt hvor man skal ta testen er entydig og lett tilgjengelig for de innreisende. Grensekommunene bør selv kunne bestemme hvordan dette testtilbudet skal organiseres.

Forslag til løsning for gjennomføring av fase 1 (og fase 2)

Helsedirektoratet foreslår følgende løsning.

Frem til og med 6.10:

Ingen nye grenseoverganger åpnes i perioden frem til 06.10. Testtilbudet holdes uendret, men kommuner (unntatt Svinesund, Storskog og flyplasser med utenlandstrafikk) kan velge å teste innreisende ved kommunal teststasjon.

Fra og med 7.10:

- Alle grenseoverganger åpner samtidig og er åpne fra og med 07.10.
- Innreisende får plikt til å teste seg innen 24 timer. Dette krever en forskriftsendring, se eget avsnitt.
- Svinesund, Storskog og flyplasser med utenlandstrafikk skal opprettholde sitt testtilbud på grensen.
- Øvrige testtilbud kan være på grensen, i grensekommunen, i annen kommune via interkommunalt samarbeid (som ved interkommunal legevakt) eller i destinasjonskommunen. Denne ordningen inkluderer grenseoverganger med tog og havner.

- Testtilbudet ved grensen finansieres gjennom tilskuddsordningen, mens testtilbudet i kommunen finansieres som annet TISK arbeid.

Rammene som skissert over vil også kunne gjelde i fase 2 bortsett fra at alle teststasjoner på grensen avvikles bortsett fra ved Gardermoen, Svinesund og Storskog.

Vi ber HOD om en avklaring om hva som er tenkt med flyplasser som Molde og Evenes, som nå skal åpne for utenlandstrafikk; må de etablere et testtilbud på flyplassen i fase 1? Disse flyplassene har ikke et testtilbud på flyplassen i dag.

Nødvendige forutsetninger:

- Forskriftsendring
- God informasjon til reisende
- Statsforvalter koordinerer arbeidet knyttet til testtilbudet og rapporterer til Hdir. Hdir rapporterer videre til POD/JD
- Oppdatering av rundskriv I-3/2021 Om testing ved grenseoverganger og plikt til å vente til testresultatet foreligger

Begrunnelse:

- Ordningen kan tilpasses ulike kommuner og ulike grenseoverganger. Ingen oppskalering av tilbudet i enkeltkommuner nå i fase 1.
- Samme organiseringen vil kunne opprettholdes også i fase 2, (bortsett fra at teststasjoner på grensen avvikles unntatt ved Gardermoen, Svinesund og Storskog)
- Praktiske og forutsigbare løsninger som gjør det enklere for reisende å følge regelverket.
- Enklere å sikre god informasjon til reisende, kommuner og andre aktører i innreisekjeden dersom alle grenseoverganger åpnes samtidig. (Åpne fra 7.10)
- Ny forskrift gjelder fra samme tidspunkt; 7.10)
- Det tar tid å lage skilt o.l. som skal produseres og utplasseres på grensen

Kommunikasjon

- DSB koordinerer på oppdrag fra Helsedirektoratet budskap, produksjon og oppsett av skilt på grensen for å informere reisende om at de har plikt til å sette seg inn i og følge gjeldende regler for innreise til Norge. Skiltet får henvisning til Helsenorge.no om hvilke regler som gjelder (URL og QR-kode). Skiltet får norsk og engelsk tekst.
- Helsedirektoratet bistår kommuner som ønsker det å lage skilt på grensen som henviser reisende med testplikt til lokal teststasjon, der det ikke blir testtilbud på grensen. Skiltet får norsk og engelsk tekst.
- SMS fra Nasjonalt kontrollsenner justeres i tråd med informasjon på nasjonalt skilt
- Informasjon til reisende på Helsenorge oppdateres.

Forslag til forskriftsendringer

Endringer i § 4d

Helsedirektoratet foreslår følgende endringer i § 4d

"§ 4d. Krav om testing etter ankomst til Norge

Personer som i løpet av de siste 10 døgnene før ankomst til Norge har oppholdt seg i et område med karanteneplikt som fastsatt i vedlegg A, skal teste seg for SARS-CoV-2 *så snart som mulig og senest 24 timer etter ankomst til Norge. ved grenseovergangsstedet i Norge.* Testen skal være antigen hurtigtest *eller* PCR-test ~~kan kun unntaksvis benyttes.~~ Personer som er testet med

antigen hurtigttest, skal vente på teststasjonen ~~teststedet~~ til prøveresultatet foreligger så langt det er praktisk mulig ut fra forholdene på stedet. Ved positiv antigen hurtigttest skal ~~de som har oppholdt seg utenfor EØS og Schengenområdet i løpet av de siste 10 døgnene ta~~ personen ta PCR-test så snart som mulig og senest 24 timer etter hurtigttesten. ~~på grenseovergangsstedet. Andre personer med positiv antigen hurtigttest skal ta PCR-test innen et døgn etter ankomst. Myndighetene kan i grensekontrollen gi anvisning på hvilken teststasjon den reisende er pliktig til å teste seg ved umiddelbart etter innreise.~~

~~Personer omfattet av første ledd som uten rimelig grunn ikke vil la seg teste og ikke frivillig forlater Norge, straffes med bøter, jf. § 24. Barn under 12 år skal ikke testes der det er uforholdsmessig krevende å få tatt testen av barnet.~~

Første ledd gjelder ikke for:

- a. (opphøvet)
- b. personer som er unntatt fra karanteneplikt etter § 6k første ledd
- c. personer som er unntatt karanteneplikt etter § 6a bokstav b og c,
- d. personer som er unntatt fra karanteneplikt etter § 6b første og fjerde ledd,
- e. yrkessjåfører i grensekryssende ervervsmessig transport og togpersonell etter § 6b femte ledd,
- f. personer som er strengt nødvendige for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov, jf. § 6e, dersom det ikke er praktisk mulig å gjennomføre testing,
- g. utlendinger som er nevnt i utlendingsforskriften § 1-4 eller § 1-5, og som kan fremvise diplomat- eller tjenestepass, eventuelt nasjonalt pass i kombinasjon med norsk ID-kort utstedt av Utenriksdepartementet, eller i kombinasjon med Schengen-oppholdskort for ambassadepersonell, sideakkrediterte diplomater og diplomatiske kurerer, jf. forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen § 3 bokstav f,
- h. flypersonell og togpersonell etter § 6g første og andre ledd,
- i. utlendinger som er invitert av norske myndigheter for å delta i internasjonale forhandlinger og annet, og utlending som er en del av delegasjoner som kommer til Norge i henhold til Norges internasjonale forpliktelser, jf. forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen § 3 bokstav m.
- j. polititjenestepersonell fra Sverige eller Finland som skal benytte norsk territorium for transitt, samt tolltjenestepersonell fra Sverige eller Finland som skal gjøre tjeneste i eller reise via Norge innenfor rammene av gjeldende grensetollsamarbeidsavtaler, jf. tolloven kapittel 14.
- k. personer som er unntatt karanteneplikt etter § 4 andre ledd *ikke har karanteneplikt*
- l. personer som er unntatt fra karanteneplikt etter § 6n
- ~~m. personer som krysser grensen på et tidspunkt hvor grensemyndigheten har innført risikobasert grensekontroll, slik at det ikke er mulig å teste seg ved grenseovergangsstedet~~
- n. personer på kystcruise som går i land jf. § 11a.
- o. personer som er unntatt fra krav om testing ~~ved grenseovergangssted i Norge etter § 9b"~~

KOMMENTARER TIL FORSKRIFTSENDRINGENE I § 4D

Formålet med endringene er å forenkle regelverket og tydeliggjøre at testing ikke trenger å foregå ved grenseovergangsstedet. Vi har også foreslått å fjerne regler som denne endringen medfører at det ikke lenger er behov for.

Bakgrunnen for endringen i tredje ledd bokstav k er at det ikke er naturlig å omtale § 4 andre ledd som et "unntak" fra innreisekarantene. Innreisekarantene gjelder ikke for personer som er omfattet av § 4 andre ledd.

ENDRINGER I § 9B

Helsedirektoratet foreslår følgende endring i § 9b:

"§ 9b Midlertidig unntak fra enkelte innreiserestriksjoner ved reise til Svalbard

Personer som kan dokumentere at de er ansatt i Trust Arktikugol med arbeidssted i Barentsburg, og som med vaksinebevis (Covid-19 Vaccination Card) utstedt av Universitetssykehuset Nord-Norge HF – Longyearbyen sykehus kan dokumentere at de er fullvaksinert, jf. § 3 sjettede ledd, er fra 15. august 2021 til og med 31. januar 2022 unntatt fra følgende krav når de ankommer Norge for videre reise til Svalbard:

- a. krav om innreisekarantene, jf. § 4,
- b. testing for SARS-CoV-2 ~~etter ankomst til Norge ved grenseovergangssted i Norge~~, jf. § 4d,
- c. krav om registrering ved innreise, jf. § 5b.

Dokumentasjonen som nevnt i første ledd skal være på norsk eller engelsk"

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Hilde Skyvulstad
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
Helsedirektoratet, Beredskap @helsedir.no
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET, Maren Skaset